

Vermesting Ecologische Hoofdstructuur, 1995 - 2005

Indicator | 8 december 2009

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De stikstofdepositie in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de laatste jaren gedaald. Ook tussen 2002 en 2005 is depositie afgenomen. Voor grote delen van de EHS blijft de depositie hoger dan gewenst voor duurzame instandhouding.

Knelpunten voor stikstofdepositie voor natuur

Bron: MNP.

PBL/feb09/2045
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]

Stikstofdepositie in de Ecologische Hoofdstructuur afgenomen sinds 1995

Het areaal natuurgebied waar de kritische stikstofdepositie werd overschreden, nam tussen 1995 en 2002 af van circa 80% tot 70%. Sinds 2002 is daar niet veel meer in veranderd. Wel is sinds 2002 de hoogte van de overschrijding verder afgenomen. Dit duidt op een toegenomen kans op behoud en realisatie van natuurdoelen. Duurzame condities, zijn wat betreft stikstofdepositie op natuur, binnen gestelde termijnen niet binnen bereik. De overschrijding van de kritische depositie van beoogde natuurdoelen is het grootst in de provincies op de hogere zandgronden. Dit zijn provincies met veel gevoelige natuur en hoge deposities (door intensieve landbouw).

Nota Ruimte: beleid voor de milieukwaliteit in de Ecologische hoofdstructuur

Bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige bijzondere waarden en kenmerken in Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (VHR), Natuurbeschermingswetgebieden en overige gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) stellen eisen aan de kwaliteit van water, bodem en lucht. Het Rijk heeft in de Nota Ruimte aan de provincies gevraagd om, uiterlijk in 2005, vast te stellen welke water- en milieukwaliteit daarvoor vereist zijn en welke maatregelen daarvoor moeten worden genomen. Het uitgangspunt zijn de eisen die nagestreefde natuurdoeltypen stellen (Meerjarenprogramma Vitaal Platteland). Volgens dit meerjarenprogramma dienen de milieuecondities uiterlijk in 2027 gerealiseerd te zijn. Voor de VHR-gebieden geldt 2015.

Relevante doelstellingen Nota Ruimte

Uitvoeringsdoelstellingen:

- Goede ruimtelijke condities, incl. de voor de natuur vereiste milieu- en waterkwaliteit.

Operationele doelstellingen:

- Borging en ontwikkeling van natuurwaarden.

Algemene doelstellingen:

- Vitaal platteland; borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden Water en groene ruimte.

Referenties

- MNP, 2005. [Optimalisatie Ecologische Hoofdstructuur. Ruimte, milieu en watercondities voor duurzaam behoud van biodiversiteit](#) [3]. MNP-rapport nr 408768003. Bilthoven

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Vermesting Ecologische Hoofdstructuur

Omschrijving

Definitie indicator: Areaal natuurdoeltypen met knelpunten ten aanzien van stikstofdepositie. De relatie met de doelen van de Nota Ruimte is hier ([link](#)) aangegeven.

Verantwoordelijk instituut

Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)

Berekeningswijze

Provincies hebben in het kader van het meerjarenprogramma een nulmeting uitgevoerd. Zij hebben nog geen herhalingsmeting uitgevoerd. Om toch de trend in overschrijding van kritische depositie weer te geven is de indicator gebaseerd op een analyse van het MNP voor de studie Optimalisatie Ecologische Hoofdstructuur (MNP, 2005) en niet de op inschatting van provincies. De kritische deposities van nagestreefde natuurdoeltypen is vergeleken met berekende deposities (MNP, 2005). De deposities zijn berekend op basis van emissie-inventarisaties en gekalibreerd op basis van metingen uit het landelijk meetnet luchtkwaliteit. Overschrijding van het kritische niveau betekent een risico voor behoud of vermindering van realisatiekans van de natuurdoelen. Basis van de analyse vormt de voorlopige landelijke natuurdoelenkaart (MNP, 2005). Provincies werken aan een herziening van deze kaart. De voorlopige kaart is zodanig bewerkt dat nagestreefde natuurdoeltypen gelokaliseerd zijn op een schaal van 250x250 m. Per natuurdoeltype is een eigen kritische waarde gebruikt. Anders dan gebruikelijk in analyses naar effecten van stikstofdepositie, is voor berekening van de indicator ook gekeken naar gebieden met minder gevoelige waterdoelen en gebieden met natuurontwikkeling.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2009). [Vermesting Ecologische Hoofdstructuur, 1995 - 2005](#) [4] (indicator 2045, versie 02 , 8 december 2009). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl204502>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl2045> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/2045_001x_clo_02_nl.jpg [3]

http://www.pbl.nl/nl/publicaties/mnp/2005/Optimalisatie_Ecologische_Hoofdstructuur.html [4]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl204502>